

УКРАЇНЬКА ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА ЖГОРОДСЬКА УКРАЇНЬКА БОГОСЛОВСЬКА АКАДЕМІЯ ІМЕНІ СВЯТИХ КИРИЛА І МЕФОДІЯ

АКАДЕМІЧНИЙ ЛІСТОК

Листопад–Грудень 2009 № 9

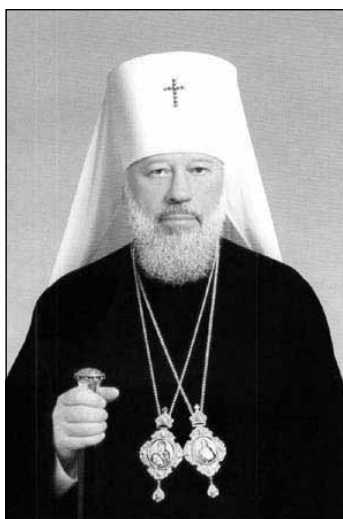
ПОСЛАННЯ ПРЕДСТОЯТЕЛЯ УПЦ З НАГОДИ 65-РІЧЧЯ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ ВІД НІМЕЦЬКО-ФАШИСТСЬКИХ ЗАГАРБНИКІВ

«Нехай буде вам день цей пам'ятним» (Вих. 12: 14). Дата визволення України від німецько-фашистської навали завжди буде для нас днем молитовної пам'яті про мільйони загиблих, які стали жертвами однієї з найжахливіших війн людства. Водночас це є «день сили» Господньої (Пс. 109: 3), «день, його ж створив Господь» (Пс. 117: 24). Для України він став завершенням неймовірних страждань, величезних труднощів і надлюдських випробувань, які принесла із собою війна.

Багато разів наша земля зазнавала лиха від загарбницьких нападів. Руйнувалися міста і селища, гинули люди, квітучі лани перетворювалися на згарища. Але завжди наш народ, якого надихала на подвиг Свята Церква, відвойовував у тяжкій борні своє право на існування.

Та все ж жахливішої окупації, ніж фашистська, наша багатостраждальна земля не знала. За час панування гітлерівського режиму було зруйновано і спалено 714 міст, 28 тисяч сіл і хуторів, без даху над головою залишилося 10 мільйонів людей. Вороги розстріляли, закатували у концтаборах, знищили: у Києві – більше ніж 195 тисяч людей, у Житомирській області – близько 250 тисяч, на Львівщині – близько півмільйона, а всього в Україні – понад 4 мільйони мирних жителів. Бабин Яр, де було страчено 100 тисяч людей різних національностей, став уособленням гріховної сатанинської сутності фашизму.

Україну було розчленовано, і частина її південних та західних земель відійшла до держав – сателітів Німеччини. Нашу Батьківщину було позбавлено державності. Нові хазяї планували щорічно вивозити до Рейху 12–14 мільйонів тонн пшениці – більше, ніж це робив Сталін. У величезній кількості вилучалося збіжжя, незліченні ешелони везли на захід худобу, насіння, овочі, олію, навіть землю – родючий український чорнозем. Україну було приречено на нові голодомори. У раб-

ство до Німеччини було вивезено 2,5 мільйона жителів України, причому не лише працездатних, але й підлітків, і навіть дітей.

Гіркою правдою війни є те, що не всі українці билися по один бік барикад. Були й ті, що дивилися на співвітчизників через дуло зброї, воюючи чи то під німецькими штандартами, чи то під знаменами різних повстанських угруповань. Ідеологічні розбіжності спричинилися до розв'язання на теренах України внутрішньо-національного конфлікту, коли вироком для його численних жертв ставала лише приналежність до іншого ідейно-політичного табору.

Виправдання для ворожнечі, коли, як говорив Господь Ісус Христос, «батько стане проти сина, і син проти батька; мати проти дочки, і дочка проти матері» (Лк. 12: 53), немає. Ще від давньоруських часів Свята Церква, закликаючи народ до єднання і християнської любові, суворо засуджувала братовбивчі чвари, під час яких, за виразом літописця, «брат на брата крамолу коваше». Саме розбрат серед русичів призвів могутню колись Давньокиївську державу до ослаблення й розділення, зробивши її легкою здобиччю для нападників.

Політичні та ідеологічні суперечності серед українців спалахують подекуди й у нинішні часи, в тому числі й у дискусіях щодо оцінки реалій Великої Вітчизняної війни. Іноді вони переходять у гострі зіткнення. Церква звертається до всіх громадян України словами Святого Письма: «До миру покликав нас Господь» (1 Кор. 7: 15). Братоненавистництво, на якій би світоглядній основі воно не базувалося, заслуговує на одностайне засудження. Пам'ятаючи гіркі уроки минулого, треба уникати ворожнечі, плекати єдність і братню любов. У цьому – запорука самого існування нашої держави, її перемог і досягнень.

Продовження на сторінці 12

СКІЛЬКИ УКРАЇНЦІВ У СВІТІ?

(ЗА МАТЕРІАЛАМИ І ВСЕСВІТНЬОГО ФОРУМУ УКРАЇНЦІВ)

Хто й коли облікує, скільки ж нас лишилося і скільки згинуло в світових війнах, голодоморах, небачених за масштабами депортаціях українців під час так званих розкуркулювань, викорчовування “бандерівщини” чи в операції - “Вісла”? А в сталінських і в гітлерівських катівнях?!

За секретними даними Міністерства внутрішніх справ колишнього СРСР, тих, хто в різноманітних документах у графі “національність” пише “українець”, – 86 мільйонів. Офіційна ж статистика засвідчує лише близько 50 мільйонів, з них в Україні – 37,2 мільйона, у країнах Америки, Австралії, Західної та Східної Європи – понад 5 мільйонів, ще 7 мільйонів – у країнах СНД і Прибалтики.

Найбільше їх (майже 4,4 мільйона) проживає на території Російської Федерації, 900 тисяч – у Казахстані, 620 тисяч – у Молдові, 300 тисяч – у Білорусі, 200 тисяч – у Прибалтиці, понад 100 тисяч – в Узбекистані та Киргизстані. Сьогодні в Магаданській області українці складають 16% населення, в Ямало-Ненецькому національному окрузі – близько 18%, у місті Кишиневі – близько 14%, у Кустанайській області – 17%. А як не згадати, що 1926 року в Шмаковському районі Владивостоцького округу українці склали 67%, у Чернігівському – 70%, в Калінінському районі Хабаровського краю – 75%.

А що вже казати про такі українські оази (правда, на жаль, жорстоко випалені асиміляційними суховіями), як Берестейщина в Білорусі, Кубань чи Зелений Клин у Росії, Казахстан і Середня Азія! З великим болем змушені констатувати, що українці на території колишнього СРСР, чи, як ще їх називають, східна діаспора, практично нічого не мають для задоволення своєї духовності – навчальних закладів, кіно, театру, телебачення. Адже навіть на етнічних українських землях (Кубань, Зелений Клин), а також у прилеглих до України районах Білгородської, Брянської, Воронежської, Курської та Ростовської областей, де українці становлять значний відсоток серед усіх жителів, ще напередодні Другої світової війни були повністю ліквідовані і досі не поновлені українські школи, припинено видання української періодики, що призвело до посилення асиміляції.

Тим часом як у Західній Європі, Північній та Південній Америці, Австралії, приміром, у 1972-1974 роках друкувалося 477 різних українських видань, зокрема 217 – у США, 116 – у Канаді. З них 2 виходили щоденно, 33 – потижнево, 70 – щомісячно, 55 – щоквартально, 205 видань були періодичні.

Значних успіхів досягли зарубіжні українці в розвитку багатьох актуальних напрямів наукового українознавства і народознавства. Велику роботу ведуть зокрема Наукове товариство імені Тараса Шевченка в Торонто й Українська вільна академія наук у Вінніпегу (Канада), Центр українознавчих студій при Гарвардському університеті (США), Український вільний університет у Мюнхені (ФРН), Європейський відділ Наукового товариства імені Тараса Шевченка і Головна редакція енциклопедії

українознавства в м. Сарселі поблизу Парижа (Франція), Наукове товариство імені Тараса Шевченка (Австралія).

І тільки тепер, коли Україна робить перші, але впевнені кроки по розбудові своєї державності на шляху до політичного, духовного, економічного відродження, наші відносини з обома діаспорами стали міцнішати, наповнюючись вагомим змістом. Лише протягом двох останніх років в Україні відбулися світового рівня конгреси Міжнародної асоціації українців, Світової федерації українських лікарських товариств, фестивалю української поезії “Золотий гомін”, симпозіуму “Голодомор-33” тощо. Створено Міжнародну школу україністики для підготовки молодих політологів, триває обмін студентами вузів, стажування науковців. Перший набір студентів розпочала відроджена Києво-Могилянська академія зі статусом університету, програма якої складена з урахуванням досвіду зарубіжних вузів і передбачає активну участь у викладацькій діяльності вчених діаспори.

Україна налагодила тісні зв'язки з багатьма національними українськими товариствами в різних регіонах колишнього СРСР. Серед них – найвідоміші товариства імені Т.Г.Шевченка в Санкт-Петербурзі, “Славутич” у Москві, “Дніпро” в Ризі, асоціація українців у Білорусі “Ватра”, “Кобзар” в Уфі, українське земляцтво в Естонії, товариство “Зелений Клин” у м. Спаськ-Дальний Приморського краю, громада українців Литви тощо.

Для зміцнення зв'язків з українськими громадами за межами республіки, подальшої консолідації всіх наших братів і сестер та надання допомоги у задоволенні їхніх духовних потреб 22-23 січня ц.р. у давньому Києві було проведено I Конгрес українців незалежних держав колишнього СРСР. Всесвітній форум українців проводиться 21-24 серпня у місті Києві в Палаці культури “Україна”. На ньому репрезентовані українські культурні товариства, релігійні конфесії, об'єднання й спілки з-поза меж України, а також делегації з усіх областей України. Всього – 750 осіб.

Професор, протоієрей Віктор БЕДЬ

РЕКТОР УУБА УДОСТОЄНИЙ ПОЧЕСНОГО АКАДЕМІЧНОГО НАУКОВОГО ЗВАННЯ

1 жовтня 2009 року Ужгородську українську богословську академію імені святих Кирила і Мефодія відвідав маршал козацтва, віце-президент Міжнародної академії козацтва, доктор права, професор Гоголь Віктор Петрович.

Перебуваючи в стінах академії, професор Віктор Гоголь зустрівся з професорсько-викладацьким складом та студентами вищого духовного навчального закладу і розповів про діяльність козацького руху в Україні. Одночасно в Свято-Миколаївському актовому залі академії маршал козацтва, професор Віктор Гоголь, у присутності професорсько-викладацького складу та студентів зачитав універсал Президії Міжнародної академії козацтва від 24 серпня 2009 року за № 2485 про присвоєння ректору Ужгородської української богословської академії імені святих Кирила і Мефодія, професору, протоієрею Віктору Бедь академічного наукового звання «Почесний академік Міжнародної академії козацтва».

УЖГОРОДСЬКУ УКРАЇНСЬКУ БОГОСЛОВСЬКУ АКАДЕМІЮ ВІДВІДАВ НАЧАЛЬНИК ЮРИДИЧНОГО ВІДДІЛУ КИЇВСЬКОЇ МИТРОПОЛІЇ

5 жовтня з благословення Блаженнішого Володимира, Митрополита Київського і всієї України, Предстоятеля Української Православної Церкви Ужгородську українську богословську академію імені святих Кирила і Мефодія з робочим візитом відвідав начальник юридичного відділу Київської Митрополії УПЦ, заслужений юрист України, адвокат Валентин Феодосійович Волинець.

Перебуваючи в УУБА, Валентин Феодосійович ознайомився з організацією навчально-наукового

та виховного процесу, провів зустріч із ректоратом, професорсько-викладацьким складом та студентами академії. Надзвичайно цікавою та змістовною була лекція, виголошена В.Ф. Волинцем для студентів академії на тему: «Конституційні гарантії та правові засади забезпечення діяльності Української Православної Церкви в Україні».

У ході лекції Валентин Феодосійович розповів про правові аспекти діяльності Української Православної Церкви та її Предстоятеля – Блаженнішого Володимира, Митрополита Київського і всієї України. У викладачів та студентів виникло багато запитань, на які кожен дістав змістовні і вичерпні відповіді висококваліфікованого юриста.

Наприкінці зустрічі ректор академії професор, протоієрей Віктор Бедь подякував Валентину Феодосійовичу за його багаторічну та сумлінну працю на благо нашої Матері Православної Церкви і з благословення Блаженнішого Володимира, Митрополита Київського і всієї України, Предстоятеля Української Православної Церкви вручив йому академічну медаль Преподобного Олексія Карпаторуського (Кабалюка).

Прес-служба УУБА

СПОВІДЬ НАРКОМАНА

«Я не пам'ятаю, за яких обставин я спробував наркотик вперше, оскільки через героїн багато що в моїй пам'яті стерто. Але часто, особливо коли лягаєш спати і закриваєш очі, якісь шматки з життя спливають в пам'яті: коли в стані ломки ти викидаєш у якої-небудь жінки сумку в під'їзді, коли б'єш скло з машини і викидаєш магнітофон, коли знімаєш у якогось хлопчини куртку, коли плюєш на матір, батька, близьких, рідних, коли відчуваєш, що ти одержимий якоюсь силою, яка командує тобою і рабом якої ти став.

Я пам'ятаю, що першим моїм наркотиком був план (анаша, продукти конопель). Я вчився в школі в класі 9-му. Тоді рік я просміявся (так позначався на мені ефект плану – веселість і сміх) і виїхав на канікули. Коли я повернувся, то виявилось, що всі мої друзі, з ким я ріс і вчився, вже нюхали героїн.

Я довго відмовлявся сідати на героїн і вмовляв друзів узяти краще «планчика» покурити, але коли мій кращий друг сказав мені: «я вже не можу заснути.», я все зрозумів і мені стало страшно. Але все-таки до зими відчуття цікавості пододало мій страх і я понюхав смужку порошку кольору какао. Це був низькосортний героїн.

Через декілька місяців я теж уже не міг спати. Солодке пригощання і гроші закінчилися, а героїну треба було все більше і більше. Почався новий і найстрашніший етап в моєму житті.

Ми почали вимагати гроші у «лохів» – осіб побагатше, послабше і роззяв. Так поступово у нас організувалася група з 8–10 чоловік – підлітків. Ми окупували свій мікрорайон. І у мене з'явилося прагнення не тільки до героїну, оскільки я ще не коловся і міг ще себе трохи контролювати, але і до дорогих дискотек, барів, ресторанів, дівчаток, машин і так далі

Чому таке зі мною трапилося? Адже все, що ми робили, до чого прагнули, було аморальне і порочне, більше того, – суто гріховне. Але звідки ми могли знати про якийсь там гріх, моральність, порочність? Я, як і більшість моїх друзів, ріс без Бога, в сім'ї бездуховній, в якій головним богом було матеріальне благополуччя. Ніякого Бога, ніякої моральності, милосердя, добротності мені в душу ніхто не вкладав. Та зате у мене раніше, ніж у інших моїх ровесників, з'явився відик і я міг годинами дивитися гангстерські фільми, бойовики, фільми-жахи. Я годинами вбирав у свою душу насильство, кров, убивства, секс в найвитонченіших варіантах. Я починав відчувати себе героєм цих фільмів, і гордість, і пихатість розвивалися в моїй душі. Так, я свідомо вирощував їх, бо мені хотілося бути не такими, як останні, а вище за них, крутіше за них. І коли сколотилося наше «підросткове» угруповання і ми почали господарювати в мікрорайоні, чесно кажучи, я займався хуліганством і дрібним бандитизмом, не стільки через

матеріальні блага, і навіть не через наркотики, оскільки у той час я ще не коловся, а через те, щоб усі боялися мене і говорили за спиною: «Так, цей хлопець крутий, він в угрупованні».

У сім'ї не цікавилися, звідки у мене з'являються нові речі і гроші. Всім, що було мені потрібно, батько і мати, природно, не могли мене забезпечити. Вони говорили мені: «Діставай сам!». Коли я приходив додому в новому одязі і з грошима, то говорив: «Борг віддали». Батько нормально до цього ставився і схвалював це. Отже, немає нічого дивного в такому розвитку моєї душі. Що таке ГРІХ, я не знав, і був упевнений, що діставати гроші таким чином, як я це робив, хоч і ризиковано, але нормально, і ніхто мене за це не засуджував.

Цей гріховний спосіб життя привів мене, нарешті, до того, що я почав колотися героїном і полетів у... бездну пекла.

Через якийсь час ми познайомилися з наркоманом, який тільки що звільнився з місць позбавлення волі. Він був професійним щипачем. Йому потрібні були спільники, і ми стали з ним працювати. Так ми протягом двох років здобували гроші на наркотику і розваги. Нашим ідеалом поведінки були гангстерські бойовики і ми наслідували їх, нам було радісно потиснути руку якому-небудь кримінальному авторитету району.

Ведучи такий спосіб життя, ми не могли не потрапити у поле зору організованого злочинного угруповання. І з одним таким угрупованням ми з радістю погодились працювати. Все стало набагато серйозніше. Ми почали виконувати всю «брудну» роботу: збирати гроші з таксистів, повій, якому-небудь комерсантові, що відмовився платити нашим босам, спалити «мерседес» або магазин і так далі.

ОЛЕКСАНДР С., 19 років

Сповідь молодого людини з книги ієромонаха Анатолія (Берестова)

Підготував Ігор БОГДАН, студент 5 курсу

ДАЛІ БУДЕ...

ВАСИЛІЙ ВЕЛИКИЙ

БЕСІДА 14. НА ТИХ, ЩО УПИВАЮТЬСЯ

Як змовчу про це? Як і сплачу скільки треба? Вино було у нас причиною погибелі душ, вино, що даром Божим дано цнотливим для полегшення в немочі. Що зробилося нині для хтивих зброєю непомірності. Пияцтво - це біс, що добровільно накликається, через ласолюбство, що вживається в душу, пияцтво - матір пороку, противлення чесноті, робить мужнього боязким, цнотливого хтивим, не знає правди, віднімає розсудливість. Як вода ворожа вогню, так непомірність у провині угасить розум. Тож зволікав я говорити про пияцтво не тому, що це зло мале і може бути залишене без уваги, але тому, що ніякої користі не принесло б слово. Якщо п'яний не має розуму і затьмарений, то догана, яка робиться йому, марна для того, хто не слухає.

Через те став би я говорити, коли той, хто має потребу в умовлянні, не чує того, що говорить, а цнотливий і тверезий чистий від цієї пристрасті, і йому не потрібна допомога слова? Який же засіб вжити мені у випадку, коли і слово даремне, і мовчання непристойне? Чи залишити без уваги? Але недбальство небезпечне. Або сказати щось проти тих, що упиваються? Але оповіщу мертвий слух. Хіба як у заразних хворобах лікарі тіл запобіжною допомогою приводять у безпеку здорових, а до одержимого недугою і рук не докладають, так і вам upоловину буде корисне слово, послуживши охороною для незаражених, а не звільненням і зціленням від недуги для одержимих нею.

Нелегко зобразити і словом, скільки зла походить від пияцтва. Шкідливість зарази діє на людей не в одну мить, але в міру того, як повітря поступово вносить до тіла хворобу, але шкода від вина вривається раптом. Бо таким чином погубивши душу свою, отруюються всякою нечистотою; ті, що впилися, псують тіло. Вони не тільки худнуть від надлишку задоволень, які розпалюють до хтивості, але й за огрядності тіло у них наповнене вологи та мокрот і позбавлено життєвої сили. Очі у них зблякли, шкіра бліда, дихання важке, мова нетверда, вимова невиразна, ноги слабкі, як у дітей, відділення надмірностей робиться саме собою, витікаючи, як з мертвого. Вони жалюгідні серед своєї насолоди. У цих людей грузнуть душі, затоплювані вином. Тому як кораблі, захоплені бурєю, аби не потонути, скидають вантаж, так і для тих, які впилися, необхідне полегшення від того, що обтяжує їх.

Кому горе? Кому чутки? Кому клопіт? Кому жалі і сварки? В кого рани даремні? Кому очі червоні? У тих, хто запізнюється над вином, у тих, хто приходить попробувати вина змішаного? (Пр. 23, 29-30). Горе! – вигук оплакує. Ті ж, що упиваються, гідні плачу, тому що п'яниці. Царства Божого не успадкують (1 Кор. 6, 10). А чутка – внаслідок сум'яття, що робить вино в помислах. І жаль від неприємних наслідків цього задоволення – пити; тому що у них зв'язані бувають ноги, зв'язані руки від випаровувань, які передає їм захват. Втім, ще до недуг, під час самого пиття, з ними бувають припадки, властиві схибленим у думці. Бо коли мозкові обо-

лонки наповнюються чадом, який переганяє вино, що випаровується, – голова уражується нестерпимими болями, і, не маючи сил триматися на плечах прямо, спадає туди і сюди, гойдаючись на хребцях. Але хто скаже це людям, схильним до пияцтва? Голова у них важка від сп'яніння, вони дрімають, позіхають, бачать як у тумані, відчувають нудоту. Тому не слухають учителів, які в багатьох місцях волають їм: не упивайтеся вином, в ньому є розпушта (Еф. 5, 18); і ще: безневинне вино, винне ж пияцтво (Пр. 20, 1); а не слухають їх, тому збирають плоди пияцтва. Чи довго буде це вино? чи довго це пияцтво? Є, нарешті, небезпека, що з людини зробишся ти гряззю. Так весь ти розчинений вином, і перегнив з ним від щоденного сп'яніння, видаючи від себе запах вина, притому перегорілого, подібно до посудини, ні на що вже не придатної.

Скажи мені: невже ти смієшся і тишишся ганебною насолодою, коли належало б плакати і стогнати? Співаєш любодійні пісні, відкинувши псалми і співи, які вивчив. Рухаєш ногами і скачеш, як схиблений, танцюєш непристойно, коли потрібно згинати коліна для поклоніння? Як П'ятидесятниця прийме вас, що зганьбили так Великдень? У П'ятидесятницю було явне і всім видиме зішестя Духу Святого – а ти заздалегідь зробив себе житлом супротивного духу, став храмом ідолюським замість того, щоб стати храмом Божим через вселення Духу Святого. Ти накликав на себе клятву пророка, який говорить від імені Божого: перетворю святя ваші в жаль (Ам. 8, 10). Як будете керувати рабами, коли самі, як невільники, поневолені хіттю нетямуючою і шкідливою (1 Тим. 6, 9)? Як учитимете дітей, коли самі ведете життя безрозсудне і безчинне?

Отже, що ж? Чи залишити мені вас у такому стані? Але боюся, щоб безчинний не зробився ще розпуснішим, і уражений від нього не мав жалю великого (2 Кор. 2, 7). Бо сказано: зцілення утамує гріхи великі (Екл. 10, 4). Піст хай вилікує; псалом – сороміцькі пісні; сльози хай будуть ліком сміху. Замість танцю зігни коліна; замість оплесків ударяй в груди; а гарну одягу хай замінить упокорювання. І найбільше милостиня хай викупає тебе від гріха. Бо викуп за душу людини – багатство її (Пр. 13, 8): прийми багато нещасних у спілкуванні в молитві, і буде тобі відпущена вигадка пророка. Коли засів народ до їди і пиття і стали бавитися (а іграю їх було і долослужіння; 1 М. 32, 6), тоді левити, озброюючись на своїх братів, освятили руки свої для священства. Так і вам, що боїтеся Бога, бажаєте посоромлення негожих справ, заповідаємо ось що: як побачите тих, які розкаюються в непристойності зробленого, співчуйте з ними, як з власними вашими хворими членами. Якщо побачите тих, що не підкоряються і зневажають вашу, – відійдіть від них, до нечистоти не торкайтеся (2 Кор. 6, 17), щоб таким чином присоромившись, прийшли вони до пізнання власного свого гріха. (2М. 25, 7–13), за праведним судом Бога і Спаса нашого Ісуса Христа, Якому слава і держава на віки вічні. Амінь.

Анатолій ВЛАСОВ, студент V курсу

ЯВИЩЕ ТЕЛЕГОНІЇ

Є таке природно-біологічне явище, яке називається - телегонія. Собаківники знають, що породиста самка, яку не вберегли господарі для законної злучки з породистим самцем, здобувши знайомство з сільським одновухим бобіком, уже вважається зіпсованою. То не просто вважається: але її потомство не носитиме ознак породи - ні перший, ні подальші приплоди, навіть якщо її злучити надалі з принцом королівської собачої крові. Це було прекрасно відомо нашим предкам. І вони тримали наречених до видання під замком, тому що ще більше цей закон діє у світі людських відносин. Чоловік, що спокусив молоду дівчину (як правило, він цинічний, розпусний і навіть буває хворий), отруїть їй подальше життя, і не лише їй, але й її дітям. Це одна з основних причин народжених хвороб дітей, починаючи від розладу нервової системи до нерозвиненості, хвороби Дауна та інших бід.

Треба також сказати і про етичні наслідки плотської розбещеності. Розпуста, перш за все, відбивається на складі людської душі. Дитяча душа позбавляється духовних чеснот: ясності розуму, уміння схоплювати на льоту, властивій дитячій психології проникливості, радощів серця і відчуття життя як повноти буття, всього того, що власне і робить дитинство щасливим. Дітям властива дивна тілесна динаміка. Чому вони постійно стрибають, бігають, чому вони не знають ні хвилини спокою? Тому, що тіло для них – інструмент, за допомогою якого проявляє себе дитяча душа у навколишньому світі. Пояснити поняття телегонії лише фізіологічними причинами неможливо. Навпаки, з точки зору науки, телегонія не повинна існувати. Але вона існує.

Те, що духовний світ існує, признається вже і наукою, представники якої досить успішно досліджують дію духовного світу на фізичний. У Біблії мовиться, що з'єднавшись чоловік і жінка – «плоть одна», тобто в світі духовному утворюється між ними якась єдність, яка явно проявляється і в світі фізичному. Наприклад: між чоловіком і дружиною можна підмітити деяку схожість, досить невизначену, проте вона існує. І ось ці риси спільності при новому шлюбі не зникають, а робляться потворною подібністю, що, звичайно, насамперед, відбивається на дітях.

Ще один прикрий факт – у наш час поширилися так звані пробні шлюби. Молоді люди живуть разом, нічим себе не зобов'язавши, і «пробують», чи личать вони одне одному. Все виглядає дуже сучасно. Говорять – краще спочатку спробувати, ніж потім розлучатися. І «пробують» раз, другий, третій. Нерідко, врешті-решт, укладають шлюб. Але що дивно – кількість розлучень від таких проб не зменшується, а відсоток хворих новонароджених дітей збільшується. За даними статистики, від таких шлюбів лише кожне четверте дитя народжується здоровим. Ось тут і пригадаємо принцип телегонії! Проте, чому ж не зменшується число розлучень? Адже

так довго «пробували».

Щоб шлюб був щасливим, він не повинен будуватися на принципі проби. Тому що дуже жалюгідним виглядає егоїстичне оцінювання партнера в «пробному» шлюбі. Як далекий подібний шлюб від справжньої любові. Адже любов – це прагнення і бажання віддати всього себе іншому, коли одна людина не розглядає партнера як засіб задоволення своїх різноманітних потреб. Він розширює будову свого вузького «я», тим самим стає щасливим сам. Але якщо все-таки «спробували», а сім'ї не вийшло. Та що ж залишається? – Телегонія і... хворі діти.

Ми вже довели, що чистота фізична має коріння в чистоті духовній. А для духовного недугу потрібне і духовне лікування. У Церкві існує таїнство покаяння, яке лікує гріхи. Але для цього потрібне дуже глибоке покаяння, таке, щоб ніколи-ніколи хлопцеві або дівчині не захотілося знов «пробувати».

Святитель Феофан Затворник говорив про шлюб, що «від шлюбу – щастя тимчасове і навіть порятунок вічний. Тому до нього приступати треба не з легковажністю, а зі страхом і обережністю. «Добрим шлюбом благословляє Бог. Тому будь благочестивий, відданий Богові, на Якого сподіваючись, молися, щоб Сам Він послав іншу половину, бажану Йому і рятівну тобі. Шукаючи подружнього союзу, не передбачай поганих цілей, або пихатості; але ту одну, яку Бог визначив, взаємну допомогу в тимчасовому житті заради вічного, во славу Божу і доброту інших»

«Бережіть ваші добрі стосунки і не порушуйте їх ні розривом, ні недозволеними вчинками. Бережіть одне одного. Якщо в основу майбутньої сім'ї покласти гріх, то вже нічого хорошого чекати не доводиться. А квапитися з весіллям не треба.

Тому дуже і дуже важливо зберігати цнотливість до шлюбу і серйозно готуватися до таїнства. У цьому нареченим може допомогти духовна чеснота і цнотливість.

Згідно з православним ученням, лише в церковному шлюбі здійснюється суттєве з'єднання двох осіб: духовне і тілесне. Лише стосунки чоловіка і дружини порівнюються зі стосунками Христа і Церкви.

Іван ПЕРШУТА, студент 6 курсу УУБА

МОЛИТВА ІСУСОВА

Ось слова молитви Ісусової: “Господи Ісусе Христе, Сину Божий, помилуй мене, грішного”. Вживається також коротша форма: “Ісусе, Сину Божий, помилуй мене”. Єпископ-мученик Ігнатій невпинно повторював ім’я Ісуса. Молитва Ісусова також призначена для безперервної вимови. Так здійснюється прями́й заклик апостола: “Невпинно молись” (1 Сол. 5:17).

Яким чином молитва Ісусова стає невпинною молитвою? Ми починаємо з того, що безперервно повторюємо слова: “Господи Ісусе Христе, Сину Божий, помилуй мене, грішного”. Ми можемо повторювати їх вголос, дуже тихо або просто про себе. Незабаром ми помітимо, що творити невпинну молитву зовсім не так просто. У цьому потрібно цілеспрямовано вправлятися. Ми можемо відвести для творіння молитви Ісусової певний час дня. Добре також включити молитву Ісусову до нашого молитовного правила. Так, читаючи ранкові молитви, ми можемо перед кожною молитвою вимовити її десять разів. Іноді відразу ж після починальних молитов можна читати молитву Ісусову замість ранкових молитов і повторювати її, наприклад, 5 або 10 хвилин, тобто протягом того часу, який звичайно необхідний для читання ранкових молитов. Під час вечірніх молитов ми теж можемо вправлятися в молитві Ісусовій.

Але молитва Ісусова тим вирізняється з-поміж інших, що вона не є молитвою, призначеною тільки для певного часу. У православному молитовнику про неї говориться: “В час роботи і під час відпочинку, удома і в дорозі, коли ми одні або серед інших, завжди і скрізь повторюй при своєму розумі і своєму серці солодке ім’я Господа Ісуса Христа, кажучи так: “Господи Ісусе Христе, Сину Божий, помилуй мене, грішного”.

Але чи можливо це? Чи може хто-небудь такою мірою присвячувати себе молитві, що насправді виконуватиме це повчання?

Зрозуміло, що насельники монастирів творять невпинну молитву – вони мають для цього можливість і саме для цього вони носять вервиці. Але як може простий християнин, який ходить на роботу і живе серед інших людей, творити безперервну молитву?

Це питання природно виникає, особливо якщо ми вже познайомилися з літературою, в якій описується невпинна сердечна молитва, з такими книгами, як “Щирі розповіді прочанина своєму духовному отцеві”, “Листи валаамського старця”, “Молитва Ісусова” і “Преподобний Серафим Саровський”. Тому, хто ставить це питання серйозно, допоможуть наведені думки.

Чи дійсно ми позбавлені часу і можливості творити молитву Ісусову?

Скільки всього ми робимо за звичкою з раннього ранку: умиваємося, одягаємося, снідаємо і т. д. Але ж тоді наші думки вільні для того, щоб повторювати слова молитви. Дуже важливо, щоб, відразу ж, прокинувшись зі сну, ми зосереджувались і налаштовували свою душу на те, щоб пам’ятати про присутність Божу, і починали про себе ви-

мовляти: “Господи Ісусе Христе, помилуй мене, грішного”.

Якщо ми включимо молитву Ісусову до нашого молитовного правила, ми помітимо навіть після короткого вправління, що, вимовляючи її, нам легше зосереджувати наші думки, ніж коли ми читаємо інші молитви. Перевага молитви Ісусової і інших коротких молитовних зітхань полягає саме в тому, що вони краще за інші, що містять різноманітні думки, дають можливість зосередитися. Вимовлення молитви Ісусової між іншими молитвами допомагає нам читати їх більш зосереджено.

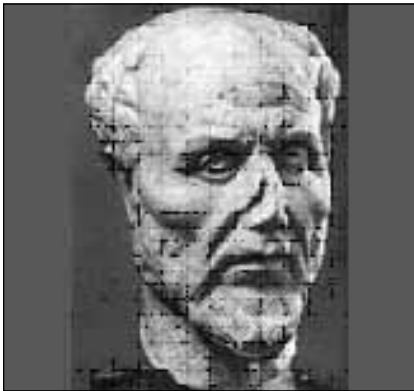
Про молитву Ісусову стверджують, що вона є досконалою молитвою, оскільки вона містить ті ж самі основні істини нашого спасіння, як і хресне знамення, а саме: нашу віру у Боготілення і в Святу Трійцю. Вимовляючи слова “Господи Ісусе Христе, Сину Божий”, ми сповідуємо, що наш Спаситель є і Людиною, і Богом. Адже ім’я “Ісус” було дано Йому як людині Його Матір’ю, а слова “Господи” і “Сину Божий” вказують прямо на Ісуса як на Бога. Друга основна істина нашої християнської віри – Свята Трійця – також є присутньою в молитві. Коли ми звертаємося до Ісуса як до Сина Божого, ми згадуємо Бога Отця і одночасно Святого Духа, тому що, за словом апостола, “ніхто не може сказати, що Ісус – це Господь, хіба тільки Духом Святим” (1 Кор. 12:3).

Досконалою молитву Ісусову називають також тому, що вона містить два аспекти християнської молитви. Коли ми говоримо: “Господи Ісусе Христе, Сину Божий”, – ми немов підносимо наші думки до слави, святості і любові Божих, і потім упокорюємося у відчутті своєї гріховності до покаяння: “Помилуй мене, грішного”. Протилежність між нами і Богом виражається в слові “помилуй”. Окрім покаяння, воно виражає також дану нам втіху, те, що Бог приймає нас. Молитва Ісусова неначе дихає впевненістю апостола: “А хто засудить? Ісус Христос, який помер, ще й воскрес; який праворуч Бога, – він і заступається за нас” (Рим. 8:34).

Серце молитви Ісусової – ім’я Ісуса – є саме спасительним словом: “І назвеш Його ім’ям Ісус, бо Він спасе Свій народ від його гріхів” (Мт. 1:21).

Олександр ГАШПАРОВИЧ, студент 6 курсу

ПЛОТИН (204/205 – 269/270 РР. Н.Е.) ДАВНЬОГРЕЦЬКИЙ ФІЛОСОФ, ЗАСНОВНИК НЕОПЛАТОНІЗМУ

Біографія

Плотин походить з міста Лікополь в Єгипті. За словами його учня і друга Порфірія, Плотин завжди уникав розповідей про своє походження, батьків, батьківщину, тому біографічних свідчень про нього дуже мало. Відомо, що інтерес

до філософії з'явився у Плотина, коли йому виповнилось 27 років. Він відвідував лекції багатьох олександрійських філософів, однак вони не справили на нього очікуваного враження. І лише познайомившись с Аммонієм Саккасом, бесіди якого глибоко зачепили його, він із задоволенням зізнався другу: "Ось людина, яку я шукав!" Протягом 11 років під керівництвом Аммонія Плотин досяг таких успіхів, що схотів познайомитись із наукою "магів". З цієї метою він записався до армії імператора Гордіана і вирушив у похід на Персію. Але незабаром імператор був убитий, а сам Плотин ледве врятувався. В 244 році він оселився в Римі і відкрив філософську школу, яка привернула увагу багатьох слухачів. За підтримки імператора Галлієна Плотин намагався створити місто філософів – Платонополь. Спочатку він навчав усно, а потім почав записувати зміст свого вчення. Порфірій оформив рукописне надбання Плотина певним чином: він розділив усі твори вчителя на шість груп, які містили в собі по 9 трактатів, звідки і загальна назва його праці – «Еннеади», або «дев'ятки». Завдяки Порфірію вчення Плотина набуло такої послідовності: етика, натурфілософія, космологія, психологія, ноологія (вчення про розум) і генологія (вчення про єдине).

Основні ідеї Про Єдине

Весь світогляд Плотина пронизаний пафосом єдності. Єдине – це Бог, Благо, вічне начало всього сущого, джерело життя. Єдине порівнюється із Сонцем: воно – джерело тепла і світла. Єдине трактується як абсолютна єдність, яка повністю виключає будь-яку множинність, різноманітність, протилежність і суперечність. Єдине не пізнається через множинне, тому що вище не пізнається через нижче. Єдине не має ніяких бажань, воно знаходиться поза часом і простором, інакше воно не було б абсолютним, самодостатнім. Це – вічність.

Про еманацию

Плотин пов'язує створення всесвіту з еманацией. В перекладі з латини цей термін означає "витікати, вилитися". Нічим не обмежене Єдине здатне вилитися, сходити без усіляких зовнішніх причин. Як "джерело наповнює ріки, саме нічого не втрачаючи, як сонце освічує атмосферу, аніскільки не затемнюючись саме, як квітка випускає свій аромат, не залишаючись від цього без запаху", так Єдине виливає себе, не втрачаючи своєї повноти, незмінно перебуваючи в собі.

Про Розум

Першою еманацией Єдиного є Дух (Розум). Цей Дух подібний до світла, яке виходить із Нього, в той час, як саме джерело від цього не змінюється і залишається у спокої. Так, вогонь розповсюджує навколо себе тепло, лід і сніг – холод. Дух перебуває найближче до Абсолюту, однак він уже менш досконалий, хоч і перевищує все інше. За допомогою діяльності Розуму неподільна повнота Першоєдиного розподіляється на множину ідей, котрі представляють собою умосяжний світ. Отже, Дух породжує ідеї (ейдоси) і наповнений ними. Ці ідеї – не зовнішні предмети, які споглядає Дух, а його власні одвічні стани, думки про Першоєдине.

Про Світову Душу

Дух, або Розум, виходить з Єдиного, а Душа – з Розуму. Душа набуває визначеності й форми від того джерела, яке її породжує. За Плотиним, існує два різновиди душі: вища і нижча. З одного боку, Душа тісно пов'язана з Духом, бере в ньому участь, його сприймає і ним наповнюється, а з іншої – утворює речі більш низького рівня і пов'язана з ними. Подібно до того, як Дух розподіляється на множинність ідей, які формують світ умосяжний, Душа розмножується в нескінченній кількості душ, що наповнюють світ реальний. Вища душа породжує богів і астральних духів; нижча душа, або природа, розмножується в демонічні, людські й рослинні душі, згущуючи для них "небуття" матерії у відповідні тіла.

Про Природу

Через сім'яні логоси природа породжує речі, які є відбитком ідей розуму. У феноменальному світі душа подрібнюється, породжуючи душі небес, зірок, планет. Душа землі породжує душі рослин, тварин, людей. Всі вони опиняються в залежності від фізичного тіла. В міру згущення матерії Божественне начало все більше огортається оболонками природи і відтісняється від Єдиного.

Про матерію

Плотин говорить про матерію як про небуття, неіснуюче. Як світло і тепло слабшають з віддаленням від джерела і щезають у цілковитому мороці й холоді, так еманация Божественної сили поступово слабшають у природі, доки не доходять до повного замерзання в матерії, яка позбавлена істини і блага і тому є не-сущим і злом. Зло виступає тут не як певне начало, а як нестача добра.

Про сходження до Єдиного

Світ перетворюється і повертається до Божественного, множинне повертається до нього, намагаючись знову стати Єдиним, подолати свою відокремленість і долучитися до Блага. Найбільш усвідомлено це прагнення виявляється у людини. Поєднання душі з Єдиним, розчинення в ньому складає, згідно з Плотиним, вищу мету людського життя. При цьому душа людини поступово відрікається від матеріального, або плотського, а потім – від ідеального, або умосяжного. Плотин підкреслював, що основною умовою наближення людини до Бога є аскеза і практична моральність.

Михайло БОГОСТА, студент 4 курсу

СЕРАФИМСЬКА ПІСНЯ

Друга частина Євхаристії носить назву «Серафимська пісня». Здобуткам знаменитих письменників ми присвячуємо багато уваги, вивчаємо їх довго та ретельно. Якщо творінням недосконалого, нікчемного людського розуму ми приділяємо так багато уваги, то як же старанно і ретельно повинні ми вивчати здобутки і творіння розуму, просвітленого Духом Святим.

І яке благословенне захоплення і священний трепет повинні охоплювати нашу душу, коли виголошують назву «Серафимська пісня»... Пісня серафимів, які найближче стоять до престолу Вседержителя, які полум'яніють вогнем любові Божественної. І ці служителі Господа безупинно прославляють Його, співаючи:

«Святий, Святий, Святий Господь Саваоф, повні небо і земля слави Твоєї».

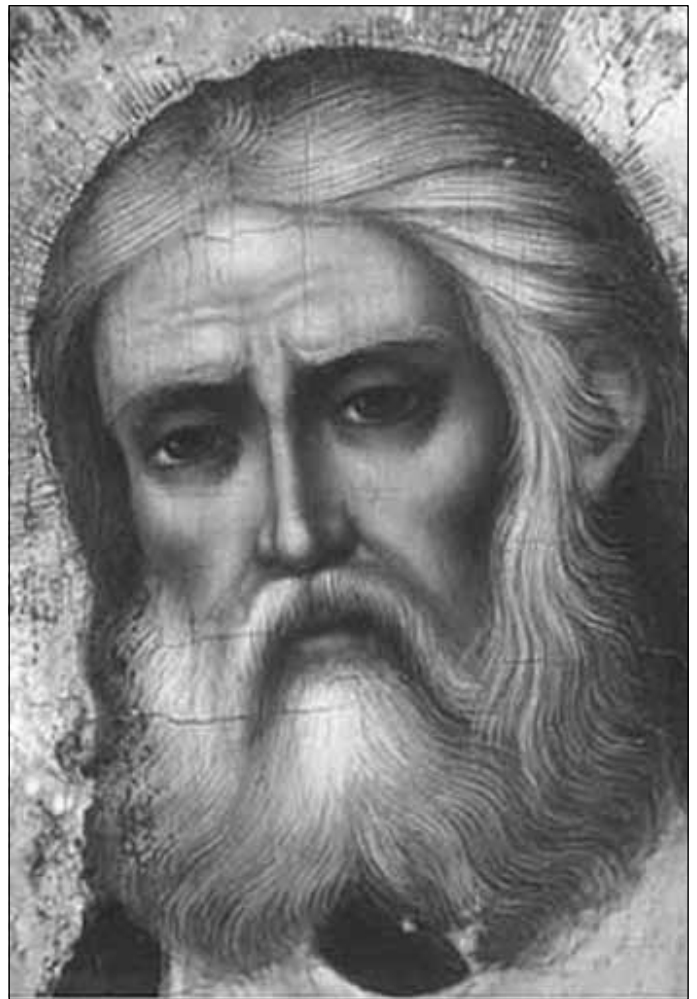
Хто ж чув цю чудову пісню, який композитор передав нам цю небесну музику? Чув пісню серафимів божественний Ісайя, який захоплено провістив Божественну літургію в Старому Завіті. У шостій главі своєї книги розповідає він так: у трепеті закривали серафими обличчя свої, не осмілюючись споглядати обличчя Боже. Як же ж ми повинні трепетати, коли Він сподобляє нас не лише споглядати, але й приймати Його вустами нашими в Таїнстві святого причастя. Подумайте, яка велика милість Божа є нам у цей час.

Другий, хто чув пісню серафимів і хто бачив їх, – був благоговійний Єзекиїл. Він побачив престол Господа, підтримуваний чотирма тваринами, яких тепер змальовують біля чотирьох євангелістів. У пам'ять цих тварин виголошуються в Божественній літургії слова: «Поюще, вопіюще, звивающе і глаголюще». Поюще – орел, вопіюще – телець, звивающе – лев, і глаголюще – людина. При вимовленні цих слів диякон звідницею ударяє по дискусу чотири рази в пам'ять голосів цих тварин, що підтримують престол Господа Саваофа. Третім бачив славу Богу пророк Даниїл.

У Новому Завіті бачив Господа пребожественний апостол Павло, який був вознесений до третього неба і чув слова, які людині неможливо переказати. Нарешті, Іоанн Богослов, тайновидець, апостол, на острові бачив Господа в образі величавого Сина Божого і описав це бачення в своєму Одкровенні.

Ось хто переказав апостолам Якову й іншим творцям Божественної літургії Серафимську пісню. Ви лише подумайте, чю пісню співаємо ми: серафимську, ангельську. Сама назва вже освячує наші вуста, бо не думайте, що нічого не означає, коли ви виголошуєте ім'я ангелів, святих, ім'я Господа Ісуса Христа, Пресвятої Богородиці. Ні, ці імена – не просто вимовлені нами слова; якщо вони виголошуються з належною увагою і благоговінням, вони освячують нас і закликають на благодатну милість і допомогу Тих, Чиє ім'я ми виголошуємо: «Господи Ісусе Христе, Сине Божий, помилуй нас, грішних». «Пресвята Богородице, спаси нас». Вимовлені спочатку вустами, вони переходять потім в серце. Лише ми не виголошуємо їх так, як треба, ось чому і не відчуваємо благодатної дії на нас цих слів.

«Святий, Святий, Святий», – невпинно день і ніч співа-

ють серафими; двома своїми крильми вони закривають обличчя – так благоговіють вони перед Всемогутнім, що не осмілюються навіть дивитися на світле лице Господа. Коли в храмі віруючі повторюють славослів'я серафимів, священник таємно молиться: «З сими і ми блаженними Силами...» У цій молитві пояснюється, чому ми повинні дякувати Господу.

Господь – Творець світу і його світлих духів. Господь Всемогутній і Страшний, на Якого небожителі не сміють поглядати. Він так полюбив світ грішний, нечистий, повний гріха, зла і похоті, повний скверни, що віддав Сина Свого Єдинородного за порятунок людства. І цей Син прийшов, проповідуючи мир і любов, але ті, для кого Він прийшов, розіп'яли Його на Хресті, засудили на нестерпимі муки, віддали на смерть. Здригнулися небеса, заколисала земля; серафими трепетали, херувими в подиві здвинулися.

Горе, якщо перестане здійснюватися Божественна літургія, горе, якщо припиниться безкровна Жертва. Тоді загине світ. Земля не дасть плоду, тому що вона проклята і живе лише завдяки нескінченній любові Господа. Сонце не дасть світла, тому що воно потрібне для зростання хліба для Божественної літургії. Всі ми помremo, тому що всі ми живемо лише Христом нашим. Але ми віримо, що не припиниться здійснення Літургії і серафими будуть разом з людьми вічно співати: «Святий, Святий, Святий Господь Саваоф».

Сергій ВІЛІМЕЦЬ, студент 4 курсу

ПОКРОВИ БОЖОЇ МАТЕРІ ІСТОРИКО-ЕКЗЕГЕТИЧНИЙ ОПИС СВЯТА

14 жовтня Православна Церква святкує Покрови Пресвятої Богородиці в пам'ять події, яка відбулася тисячі років тому в святому місті Константинополі. Пам'ять про цю подію дбайливо зберігається народом нашим впродовж всіх десяти століть. Диво, що трапилося в 911 році у Влахернському храмі, сприймається всіма віруючими людьми як близьке і дороге кожному серцю. Адже заступництво Божої Матері, Її захист і Її Покров ми відчуваємо завжди й у власному житті.

Свято Покрови спрадавна улюблене і шановане українським народом. Диво, прославлене Церквою, відбулося в храмі під час цілонічного пильнування, коли місто Константинополь – тоді православна грецька столиця – був оточений численним ворогом. Всі, що знаходилися в церкві, а серед них й імператор Лев, й імператриця, і безліч придворних гаряче молилися про позбавлення від ворога. Свою молитву до Господа і Божій Матері підносив і святий Андрій, що прийняв на себе подвиг юродства Христа ради. Багато хто в місті сміявся над святим Андрієм, бив і штовхав його.

Благодушно терплячи знущання і голод, він ходив вулицями в одному дранті, проводив ночі на холоді, а милостиню, яку подавали йому, роздавав іншим жебракам. Господь нагородив святого Андрія прозорливістю. Молячись під час всеношної разом зі всіма прихожанами, він побачив раптом Пресвяту Діву, що простувала по повітрю в оточенні сонму ангелів і святих. Преклонивши коліна, Богоматір довго молилася, а потім, підійшовши до престолу храму, зняла зі своєї голови покривало (покров) і простягнула його над людьми, що молилися в храмі, знаменуючи тим, що подається Нею всьому християнському світу захист від видимих і невидимих ворогів. Покров у руках Її сяяв “наче сонячні промені.”

Святий Андрій зі страхом і трепетом споглядав це Божественне бачення і запитав того, що стоїть поряд свого учня, блаженного Єпіфанія: “Чи бачиш, брат, Царицю, що молиться про весь світ?”

“Бачу, святий отче, і жахаюся.” Пречиста Діва стояла “на повітрі, молебно простягаючи всечестні Свої руки, благаючи спасіння світу і порятунку душ наших”, – мовиться в святковій стихирі. Святі Андрій і Єпіфаній, які удостоїлися споглядати Богоматір, що молиться, довгий час дивилися на розпростерте перед народом покривало і на ту, що блищала, на зразок блискавки, Славу Господню. Доки була там Пресвята Богородиця, мабуть було і покривало, по відході ж Її зробилося і воно невидимим, але, взявши його з собою, Вона зберегла благодать, що була там. Заступництвом Пречистої Диви ворог був відігнаний від стін Константинополя, а пам'ять про чудове явлення Богородиці залишилася в народі.

На Русі свято Покрови було введено святим князем Андрієм Боголюбським, онуком Володимира Мономаха, в XII столітті. У 1165 році поблизу Володимира був побудований всесвітньовідомий шедевр староруської архітектури – храм Покрову на Нерлі. Інший відомий собор на честь Покрови Божої Матері (храм Василя Блаженного) розташований у центрі Москви. Його бу-

дівництво пов'язане з походом царя Іоанна Грозного на Казань у 1552 році. У свято Покрови Богородиці руські війська дістали вирішальну перемогу над татарами. Матір Божа не залишає нас своїм заступництвом і молиться Господу нашому за всіх нас здорових і покійних, оскільки у Бога всі живі, немає в Церкві загиблих тілесно, але можуть бути ті, що гинуть духовно.

Ніколи, можливо, не відкриється таємниця такого шанування цього свята у православних. Хоча за однією з версій (небезперечних, звичайно) полягає вона в наступному.

У війську, що обложило Константинополь, було багато і руських язичників, “шукачів пригод”, що наводили у той час жах на всіх мешканців Причорномор'я. І ось захоплені раптовою бурею, що розкидала кораблі, повернувшись додому після невдалого походу, вони розповіли своїм одноплемінникам про велике диво, явлене грецьким Богом після молитов до нього греків. Можливо, ця подія мала певний вплив на перехід русів у християнство, як приклад небаченого милосердя невідомого Бога, що не тільки охороняв візантійців від нападу, але і простягнув свою долоню над колишніми завойовниками, щоб врятувати душі їх і їх нащадків. Тому ж, можливо, і залишилося в генетичній пам'яті руських православних християн як подія, що сприяла зміні долі цілого народу.

Михайло БОРКО, студент 3 курсу

ВИНИКНЕННЯ МОНАСТИРІВ В УКРАЇНІ ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ

Монастир і (грец. - відлюдне житло) - релігійні громади ченців або черниць, що з належними їм землями та капіталами становили церковно-господарські організації. Відповідно до статуту, життя в монастирях було спільне (спільножиттєві монастирі), напівспільне (в окремих келіях зі спільною трапезою та церковною відправою) і пустельне. Крім ченців у монастирях жили послушники - світські особи, що готувалися стати ченцями.

Монастир очолювали настоятелі (архімандрити, ігумени або ігумені, "старші", "будівничі" тощо) і при них – монастирський собор, який зазвичай обирав настоятеля. Залежно від умов історичних, правних і економічних, монастир поділялися щодо своїх прав та підпорядкованості на: лаври (в Україні – Києво-Печерська, Святогорська та Почаївська), ставропігійні монастирі, залежні від найвищої церковної влади (в Україні – спочатку від царгородського патріарха, потім – від московського патріарха і Синоду), кафедральні (підлеглі безпосередньо єпархіальному єпископові), самоправні (переважна більшість монастирів) та приписані до інших, більших монастирів (скити й скитики, "пустині" тощо). Релігійним осередком монастирів була монастирська (соборна) церква (храм). Більшість монастирів мають, крім головного храму, і дзвіниці, ще інші – церкви, каплиці, трапезні. На території монастирів, крім церковних і житлових будинків, були ще різні адміністративно-господарські будови, майстерні, іноді шпитали, школи, друкарні тощо. Монастирські споруди були обведені муром. Деякі монастирі розрослися у великі будівельні комплекси, а в давні часи були справжніми фортецями з оборонними мурами, баштами та ровами.

Чернече життя в Україні почалося ще перед офіційним прийняттям християнства, але перші монастирі з'явилися слідом за хрещенням князя Володимира, насамперед у Києві та його околицях. Поіменно вони відомі ще з часів Ярослава Мудрого (чоловічий монастир св.Юрія і жіночий св.Ірини у Києві 1037 р., монастир при св.Софії, начало Києво-Печерської Лаври). Згодом число монастирів у Києві й околицях швидко зросло. У XI–XIII ст. сягало до 20 (крім Печерського, визначніші – Дмитрівський, або пізніше Михайлівський Золотоверхий, Видубицький, Кирилівський). Монастирі створювалися й на інших землях України, насамперед у княжих столицях – Переяславі, Чернігові (Єлецький і Троїцько-Іллінський), Новгород-Сіверському, Володимирський на Волині, Галичі (св.Івана), потім – у Холмі, Львові (св.Юра) та ін. Побіч них поставали менші чернечі осідки на всьому просторі України, як можна довідатися з окремих (далеко неповних) вісток про такі монастирі XI–XIII ст.: Зарубський біля Канева, Борисоглібський біля Переяслава, Загорівський (Св. Гора) біля Володимира і Жидичинський на Волині та ін.

Монастирі засновували здебільшого князі й бояри, але чимало монастирів завдячують своїм началом духовним особам і подвижникам-ченцям. Засновники-ктитори (та їх нащадки) піклувалися про монастирі, дбали про їх розбудову і добробут, для чого надавали монастирям маєтки й дарунки грішми й коштовними речами. Це забезпечувало фундаторам певні права та вплив на організацію та хід монастирського життя (ухвалення статуту, призначення настоятелів тощо). Вони мали там родові усипальниці, а деякі монастирі ставали немов би духовними осередками того чи іншого значного роду. Вже за княжої доби монастирі були важливими осередками церковно-релігійного, науково-освітнього та культурно-мистецького життя, значення і вплив яких по-

ширювалися на всю Україну, а іноді й на цілий Схід Європи (Києво-Печерська Лавра). Зростала вага монастирів і в господарському житті країни, зокрема, завдяки колонізаційній діяльності монастирів. Оборонні споруди монастирів мали неабияке військове значення. Визначніші монастирі користувалися чималим впливом на тогочасні державно-політичні відносини України-Русі.

Татарське лихоліття XIII–XIV ст. завдало великої шкоди монастирям. Чимало їх загинуло, залишивши тільки слід у т.зв. скальних монастирях (Бакота, Бубнище та ін.) і в назвах місцевостей (Монастир-ець-ище-иська тощо). Інші були спустошені і довгий час лежали в руїнах. Лише поодинокі визначніші монастирі (зокрема, Києво-Печерський) пережили татарське лихоліття. З переходом України до складу Великого князівства Литовського, а частково під владу Польщі, з'явилися нові монастирські фундації, зокрема, на теренах Галичини, де перед 1500 р. згадувалося 44 монастирі.

XVI–XVII ст. принесли відродження монастирського життя на Волині (Почаївська Лавра з 16 ст.) і Наддніпрянщині. Завдяки діяльності митрополита Іова Борецького, Ісайї Копинського, Петра Могили та при допомозі козацтва було відновлено низку монастирів княжої доби й засновано нові, зокрема, на Лівобережжі (Пустинно-Миколаївський і Братський Богоявленський у Києві, Межигірський біля Києва, Густинський-Троїцький біля Прилуки, Мгарський біля Лубен, Красногірський біля Золотоноші, Мошногірський біля Черкас та ін.).

Значення монастирів в історії української культури величезне. В добу середньовіччя монастирі були головними осередками освіти (школи), науки (літописання, зокрема "Повість минулих літ"), книжності (Городиські пам'ятки XII–XIII ст., Вибельський апостол XIII–XIV ст., Путнянське Євангеліє XIV ст., Мукачівський Псалтир XV ст., Пересопницьке Євангеліє 1556-1561 рр., пам'ятки XIV–XIII ст. Печерської Лаври, Михайлівського Золотоверхого, Унівського та інших монастирів, Межигірський, Густинський, Підгорецький та ін. літописи), церковного співу (Київські, а пізніше Почаївські напиви) та образотворчого мистецтва (мозаїка і фрески Михайлівського, Печерського, Кирилівського монастиря, малярська школа в Печерському монастирі XI–XII ст. тощо), лічби (Печерська Лавра).

За козацько-гетьманської доби в монастирях ширилася шкільна освіта, наука і література (Могилянська колегія, Чернігівський, Переяславський і Харківський колегії, василіанські школи на Правобережжі та в Галичині), зокрема, віршування та пісенна творчість (Могилянська колегія, Почаївський Богослужник 1790 р. та ін.). Із зведенням друкарства при монастирях засновувалися друкарні (Онуфріївський монастир у Львові, Печерська Лавра, Дермань, Унів, Новгород-Сіверський, Чернігів, Почаїв), процвітали граверство (Печерська Лавра, Крехів, Почаїв).

Монастирські церкви та дзвіниці залишаються дорогоцінними пам'ятками української архітектури: тринадцятикняжих храмів XI–XII ст. (Успенська і Троїцька церкви Печерської Лаври, Михайлівський Золотоверхий і Видубицький собори та Спас на Берестові в Києві, Єлецький собор у Чернігові та Пантелеймонівський храм у Галичі – два останні з романськими впливами), ротонд XII ст. (св. Іллі у Галичі і св. Василя у Зимному біля Володимира-Волинського на Волині), триконхових храмів візантійсько-афонського ренесансу XV–XVI ст. (Лаврів, Троїцький монастир у Кам'янці-Подільському та ін.).

Василь ДУМНИЧ, студент 4 курсу

ПОСЛАННЯ ПРЕДСТОЯТЕЛЯ УПЦ З НАГОДИ 65-РІЧЧЯ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ ВІД НІМЕЦЬКО-ФАШИСТСЬКИХ ЗАГАРБНИКІВ

Початок на сторінці 1

Друга світова війна принесла величезні страждання людству. Щохвилини на її фронтах гинуло 13 чоловік, щогодини – 790, кожної доби – 13 тисяч. 60 мільйонів жителів – ось ціна богоненависницької та людиноненависницької ідеології тих, хто запалив її згарище. Це був замах на саме людство, на Богом установлені закони світобудови. Минуло 70 років від її початку, але не може бути ані забуття, ані виправдання цьому злочину проти Бога й людини.

Про трагедію, яку тоді пережив народ України, не можна згадувати без болю і гніву. Загалом від голоду, холоду, тортур, масових убивств на окупованій Україні загинуло 5 мільйонів 265 тисяч мирних жителів і військовополонених. За визволення України віддали своє життя мільйони бійців-патріотів, які жертвовно виконали свій християнський обов'язок, поклавши душу свою за ближніх своїх (див.: Ів. 15: 13).

Підносячи молитву Господу за мучеників війни, Церква закликає до вшанування їхнього подвигу й наголошує, що жодна ідеологічна доктрина не має права нехтувати моральністю, зазіхати на свободу та життя людини, її Богом дані права. Урок Другої світової війни свідчить, до якого жахливого морального падіння може призвести зречення християнських моральних засад. Підсумок цього зречення – Апокаліпсис.

Уроки війни Церква явила себе великою об'єднавчою силою, джерелом духовної могутності й патріотизму. Так було завжди впродовж її тисячолітньої історії: й у часи благословенного миру, й у періоди тяжких випробувань. Які б смертоносні вітри не віяли над нашою Вітчизною, її незмінно приводив до перемог безцінний спадок святого рівноапостольного князя Володимира – свята право-

славна віра. Цей духовний стрижень не могли зламати ніякі чужинські панування, ніякі історичні буревії.

Велика Вітчизняна війна принесла народу України та всьому Радянському Союзу не лише перемогу над фашизмом, але й перемогу над богоборчим атеїзмом комуністичної системи: ті, хто не бачив, прозріли (див.: Ів. 9: 39). Саме ці роки стали переломними для світогляду мільйонів радянських людей. Вони повернулися до прадідівської віри. Післявоєнну епоху можна назвати новим хрещенням Русі, бо саме прозріння народу й глибоке розчарування у лжевченні більшовизму призвели, врешті-решт, до падіння богоборчої радянської системи, до нового буття України – незалежної держави, де відроджується Святе Православ'я.

Українська Православна Церква постійно молиться про мирне і благоденственне життє у нашій країні та в усьому світі, про злагоду і порозуміння між народами й особливо – між співвітчизниками, про примноження братньої любові та моральних християнських засад. Лише за таких умов можна позбутися “усіх бід” (Пс. 53: 9) і збагатитися “вірою і словом, і пізнанням, і всіляким старанням, і любов'ю” (2 Кор. 8: 7).

Вічна пам'ять і невмируща шана тим, хто віддав життя за визволення України від німецько-фашистських загарбників! Многая і благая літа героям-ветеранам!

“Благодать, милість, мир від Бога Отця нашого і Христа Ісуса, Господа нашого” (1 Тим. 1: 2) благословенній Вітчизні нашій, усьому нашому боголюбивому народу!

†ВОЛОДИМИР,

Митрополит Київський і всієї України,

Предстоятель УПЦ

БЛАГОВІРНИЙ КНЯЗЬ ОЛЕГ БРЯНСЬКИЙ

Святитель Димитрій Ростовський (у миру Данило Туптало) був із містечка Макарова Київської губернії. Син козака, народився в 1651 році. Вчився в Київській академії, але через військові тривоги повинен був залишити академію і вже сам закінчував свою освіту. Приймавши постриження в чернецтво

в одному з чернігівських монастирів, він був помічений архієпископом Лазарем Барановичем, який доручив йому проповідувати в своєму кафедральному соборі. Протягом подальших двох років святий Димитрій часто проповідував і так прославився своїм красномовством, що Литва і Малоросія навперебій запрошували його до себе в проповідники.

На 33-му році життя святий Димитрій розпочав дванадцятигоду працю – «Четьї-Мінеї», в якій виклав життя святих на кожен день року. Протягом 1684–1704рр. він з незвичайною енергією збирав відомості, вивчав і складав життя святих, які відтоді стали улюбленим читанням для віруючих руських людей. Закінчував свою колосальну працю він уже на кафедрі Ростовського митрополита (з 1702 р.).

Ставши митрополитом, доблесний святий виступив на боротьбу з розколом і написав докладне до-

слідження про головні розкольницькі секти під назвою “Пошук про брянську віру.” Сім років його архіпастирського служіння в Ростові – це безперервний ряд праць на зміцнення віри: він об'їжджав свою єпархію з краю в край і скрізь учив і проповідував. Шкодюючи про недостатню освіту пастви і священників, він зі свої гроші влаштував у Ростові училище і був, як отець, близький своїм вихованцям. Вони часто збиралися навколо нього і співали складені ним духовні канти. Багато з цих піднесених пісень святителя Димитрія (“Иисусе мой прелюбезный,” “Вопию к Богу в беде моей” та інші) співалися в народі в дореволюційній Росії.

Для всіх він був доступний, до всіх ласкавий і поблажливий. 28 жовтня 1709 року великий подвижник науки і благочестя мирно помер під час келійної молитви: його знайшли уклінним перед іконою Спасителя. Через 43 роки, в 1752 році, були знайдені його нетлінні мощі, і святий Димитрій був зачислений до лику святих.

Окрім «Четьї-Мінеї» і “Пошуку про брянську віру” святий Димитрій написав безліч слів і повчань, “Короткий катехизис”, “Келійний літопис”, “Літопис царів і патріархів”, “Каталог руських митрополитів” та інші праці. Його твори пройняті глибокою вірою, теплотою і легко читаються, оскільки руська мова доведена в цих працях до чудової простоти і витонченості. Він цілком народний письменник.

Андрій БІЛОУС, студент І курсу

БІБЛІОТЕКА УУБА

Древній Києво-Печерський молитвослов – К.: Видавничий відділ Української Православної Церкви, 2008.– 128 с.

«Древній Києво-Печерський молитвослов», пропонуваній читачеві, є частковим перевиданням відомого «Полуустава», укладеного свт. Петром Могилою у 1643 р. Цьому виданню, що з'явилося на три роки раніше від Требника і може вважатися ще одним результатом наукової роботи могилянського гуртка з кодифікації богослужбових текстів, святитель надавав великого значення.

Пропоноване видання, крім оригінальних текстів «Полуустава» містить також їхній переклад українською мовою, призначений для кращого розуміння тексту, і сучасні молитви. Книга призначена насамперед для тих, хто цікавиться давніми молитовними правилами та історією їхнього розвитку.

Історія Православної Церкви в Карпатській Русі

У цій книзі автор розповідає про християнство в Карпатській Русі в перше тисячоліття після Різдва Христового, Православну Церкву в Карпатській Русі від XII століття до введення Унії. Православне відродження в Закарпатті в кінці XIX ст. і на початку XX століття. Історія Мукачівської єпархії після з'єднання з Руською Православною Церквою.

Біблійна енциклопедія

Біблійна енциклопедія була задумана як кольоровий і зрозумілий довідник, зміст якого відповідав би сучасним науковим уявленням про світ Біблії.

Матеріали Енциклопедії розділені на 12 тем:

Свята Земля, археологія і Біблія, історія Біблії, поняття Біблії, релігія і богослужіння в Біблії, словник біблійного богослів'я, сімейне життя Біблії, люди Біблії, ремесла і суспільне життя, біблійна географія, народи Біблії, атлас біблійної історії.

Старий Завіт: Пер. з франц./Авт. текст; Ж. Мюссе; С77 Худож. К. Адам, Н. Барон та ін. – К.: Махаон-Україна, 2006. – 260 с: іл. – (Попул. енцикл.). – (Культура і традиції).

Ця книжка – своєрідний гід по сторінках першої частини Вічної Книги – Старого Завіту. У ній розкрито витoki зародження світових релігій, заснованих на вірі в єдиного Бога – іудаїзму та християнства, відтворено історичний, культурний, географічний та релігійний ландшафт Палестини тих далеких часів. Цитати з Біблії, численні ілюстрації допоможуть осягнути глибинну суть Вічної Книги, яка хвилює і бентежить мільйони землян у всіх куточках світу.

Новий Завіт: Пер. з франц./Авт. тексту Ж. Мюссе; Н73 Худож. К. Адам, П. Барон та ін. – К.: Махаон-Україна, 2006. – 260 с: іл. – (Попул. енцикл.). – (Культура і традиції).

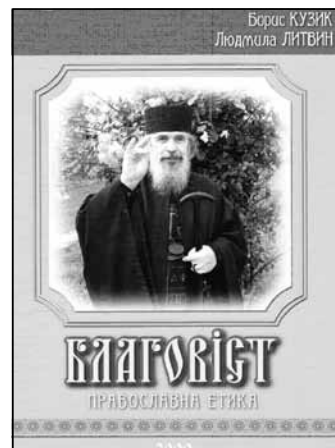
Ця книжка – своєрідний гід по сторінках Нового Завіту як частини Вічної Книги – Біблії. На її сторінках оживають знані та маловідомі факти з життя Ісуса Христа – від Його Різдва й аж до мученицької смерті на Хресті.

Відтворено життя і ключові моменти історії Палестини тих доленосних часів, які докорінно змінили плін розвитку людської цивілізації. Видання щедро ілюстроване й адресоване всім, хто цікавиться історією християнства як однієї з найпоширеніших світових релігій.

Благовіст. Православна етика

«Благовіст» – продовження курсу «Джерело вічності. Основи православної культури» для учнів 9-го класу допоможе тим, хто дістає базову загальну середню освіту, спрямувати свої дії в сучасному суспільстві у відповідності з морально-етичними засадами православної етики. Книга допоможе осмислити вкрай необхідні моральні цінності, такі як Добро, Любов, інші православні чесноти.

Даний посібник слугуватиме добрій справі – повертатиме громадян до віри і буде цікавий учням, педагогам, викладачам недільних шкіл, керівникам гуртків, батькам, широкому колу читачів.

ТУРИНСЬКА ПЛАЩАНИЦЯ

У Турині (Італія) зберігається славна подвійна плащаниця, на якій відбито немовби негативне фотографічне зображення Ісусового Тіла, знятого з хреста і покладеного у гробі. Особливості страсти, що відображені на тканині, відповідають особливостям страсти Ісуса Христа, що описані в св. Євангеліях. За словами експертів, є один шанс на мільйони, щоб це полотно, яке містить знаки такої специфічної страсти, не було тим, яке сповивало тіло Христа.

Саван Туринський, або Плащаниця, зберігається в Турині понад чотириохсот років. Це досить велике полотно прямокутної форми, завдовжки 4 метри 36 сантиметрів і завширшки 1 метр 10 сантиметрів. Плащаниця була завезена до Італії в 1578 р. королівською родиною Савойї та була передана Церкві в 1983 р. останнім королем Умберто II.

Полотно, щільне і міцне, виткане з чистого льону, жовтуватого забарвлення. З 1534 р. підшите білим голландським полотном для зберігання після пожежі 1532 р. По всій довжині полотна залишилися сліди підпалу, ніби обрамлюючи видимий на ньому двійний відбиток Чоловіка – спереду і з боку хребта.

Щільність переплетень тканини близько 34/100 мм. Це більше, ніж у звичайних полотнах, які використовуються для покриття матраців. Тканина м'яка і легко складається. Вага близько 2,45 кг.

До полотна належить частина тканини у верхньому куті, завдовжки близько 8 см, вона не суміщається з кінцями полотна (швидше за все, відрізана). В давні часи існував звичай притримувати полотно руками під час масових публічних виступів, тому краї полотна швидко зношувалися та обтріпувалися. Недостаючі фрагменти були розміром 35 x 15 см.

Нижня частина Туринської Плащаниці має також пе-

реплетення тканини косою рисунка, що створює ефект «риб'ячого скелета». Нерегулярні переплетення добре помітні на правому боці полотна, у верхній його частині, що показало просвічування, виконане у 1978 р. Існує припущення, що у нижню частину полотна під час публічних виступів загортали важку палицю для тримання полотна.

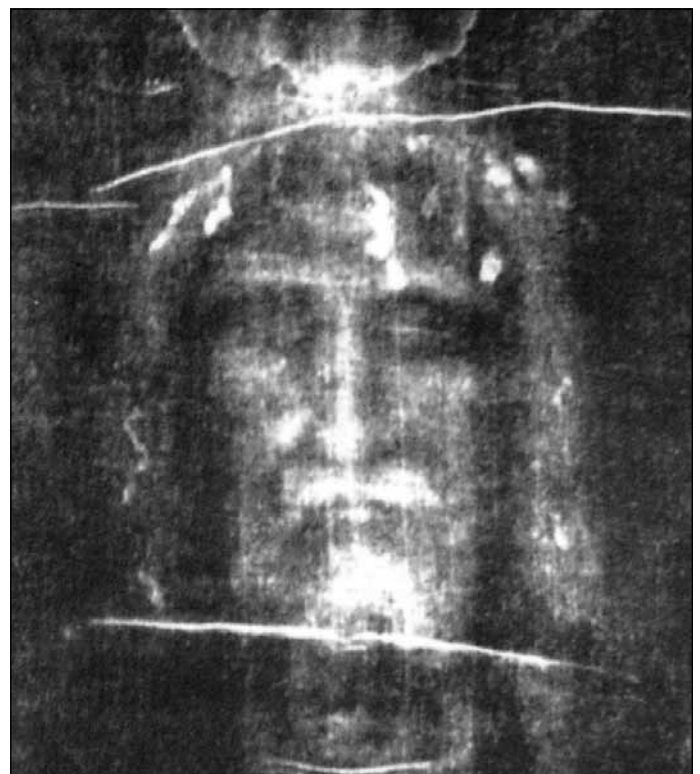
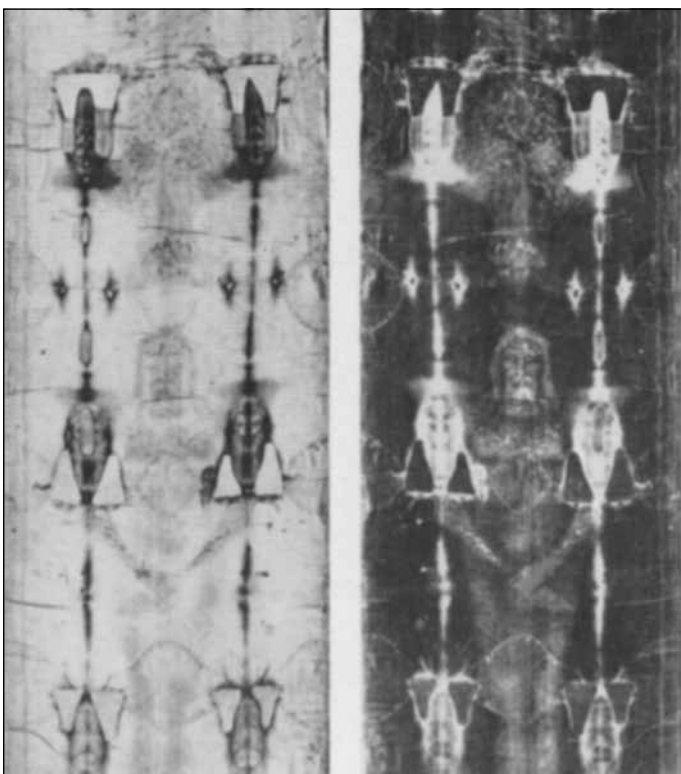
Спочатку Саван (Плащаниця), мабуть, був довший приблизно на 30 см. Існує багато припущень і конкретна інформація про те, що невеликі кусочки відрізились як реліквії для церков та монастирів.

По краях полотна йде голуба стрічка. До верхнього краю савана, складеного згідно з традицією: зверху – вид людини, що дивиться вліво, – у 1868 році Марією Клотільдою ді Савоя пришитий кусок тканини для прикриття і зберігання, коли саван складений і зберігається у реліквіарі.

Плащаниця вважається найпрекраснішою, кров'ю написаною сторінкою, правдивою і динамічною розповіддю від першої особи про муки, страждання і смерть Ісуса Христа. Якщо існує саван, що свідчить про муки Ісуса, так це не випадковість, а дарунок Бога. Ісус залишив нам його разом зі Святими Таїнствами.

Велике наше щастя, якщо згаданий збережений вигляд Святої Плащаниці дає нам можливість глянути на якусь достовірну рису фізичного вигляду Ісуса Христа і якщо він правдиво підтримує наше прагнення і бажання пізнати Його вочевидь. І коли ми зберемося навколо такої дорогоцінної реліквії, зросте в усіх нас, що вірують чи не вірують, Його таємничий блиск і зазвучить у наших серцях євангельське нагадування Його голосу, що закликає нас шукати Його там, де Він ще приховується і дозволяє нам Його знайти, служити Йому, любити Його в людській подобі. «Що тільки вчинили ви одному з найменших братів Моїх, – те Мені ви вчинили» (Мт. 25, 40).

Артем ЛІЩУК, студент 2 курсу

СВЯТО-БОГОЯВЛЕНСЬКИЙ КРЕМЕНЕЦЬКИЙ ЖІНОЧИЙ МОНАСТІР

Коли хоче хто йти вслід за Мною, хай зречеться самого себе і хай візьме хрест свій та за Мною йде! (Мк. 8,34) - заповідь Господа нашого Ісуса Христа кожній людині, яка називає себе християнином, і наслідуючи цю заповідь, від любові до Бога, багато християн брали на себе подвиг: відрікались від мирського життя та служили Богу в чернечім чині. Вони засновували монастирі - святі обителі, незгасаючі світильники молитви серед бурхливої мирської суєти - тихі пристані, в котрих кожен знаходить втіху та підтримку у несенні життєвого хреста.

Заснований у 1636 році з благословення святителя Петра Могилы, митрополита Київського, Кременецький Свято-Богоявленський монастир протягом своєї непрості історії служить Богу і людям. Першими, хто почав засновувати цю обитель, були волинські вельможі Данило Малиновський та Лаврентій Древинський, вони викупили землю спеціально для побудови монастиря, який спершу був чоловічим.

Для захисту Православ'я та противодії набираючої сили Унії, при обителі у 1837 році було засновано Богоявленське братство, при якому існувала школа, богодільня та друкарня.

У 1919 році при монастирі з ініціативи Кременецького єпископа Діонісія Валединського була заснована Православна духовна семінарія. З 1927 року вона офіційно йменувалась «Государственной православной духовной семинарией».

У 1921–22 роках в Кременці при Волинській духовній консисторії випускався журнал «Православная Волянь», а також видання «Духовный сеятель» (1928–31рр.) та «Церковь и народ» (1935–38рр.). Православна духовна семінарія та Волинська консисторія діяли при монастирі до 1939р.

Станом на 1937р. у розпорядженні обителі був єпархіяльний свічковий завод, школа псаломників з інтернатом та богодільня Кременецько-Богоявленського братства для жінок. На той час в монастирі проживало братії 13 чоловік.

На початку 1953 року в монастирі нараховувалось не більше 50 сестер. Настоятельницею обителі на той час була ігуменья Зоя (Харкевич). У 1955р. її замінила ігуменья Анемаїса (Малеєва). На початку 1959р. у монастирі нараховувалось уже 65 сестер, але через поновлення гоніння на християн, у тому ж році Богоявленський жіночий монастир був закритий. Монастирське майно та бібліотека були розкрадені. В Богоявленському храмі облаштували спортзал, у житловому корпусі розмістили лікарню, дзвіниця пошкоджена пожежею... Більша частина сестер переїхала в Корецький Свято-Троїцький жіночий монастир.

Головна святиня монастиря – чудотворна ікона Божої Матері «Скорботна» – з того часу протягом тридцяти років зберігалась у Свято-Успенській Печерській Лаврі, у храмі Похвали Пресвятої Богородиці.

У 1990 р. напередодні святкування Успіння Бого-

родиці, з благословення Високопреосвященнішого Лазаря, архієпископа Тернопільського і Кременецького, молитвами, терпінням, трудами служителів Свято-Успенської Почаївської Лаври в Богоявленському монастирі знову зазвучала чернеча молитва.

Близько півроку Кременецькі послушники жили в пономарці Богоявленського собору. Терпіли крайню нужду та багато обмежень. Під підлогою стояла вода, стіни чорніли. Сестри хворіли від холоду та мокроті. Тільки вкінці 1991р. ціною неймовірних зусиль їм удалось добитися повернення більшої частини монастирських будівель під їх пряме призначення. Вже до 1996р. при монастирі знову розпочали роботу бібліотека та золотошвейна майстерня. У 2005 році монастир був майже повністю відбудований: побудовані новий житловий корпус, пошивна майстерня, пекарня, старовинний п'ятидесятиметровий монастирський колодязь очистили та освятили.

Головним заняттям ченця є церковна і келейна молитва, вона укріплює послушниць в їх трудах та чернечих послухах: сестри співають на клір, слідкують за чистотою та порядком у храмі, трудяться в церковній лавці, на кухні, в трапезній, в монастирському саду та городі, бібліотеці, канцелярії, шують чернечий одяг та церковне вбрання, випікають проскури, виготовляють воскові свічки; ніде вони не забувають про молитву, саме вона складає основу чернечого життя.

У Свято-Богоявленському Кременецькому жіночому монастирі наколи не стихає молитва. Ось вже 17 років там не припиняється читання псалтирі за здоров'я та упокоєння родичів та близьких усіх просящих молитися за них паломників і прихожан. Загальне молитовне правило та несіння послуху без нарікань – усе це служить вихованню в сестрах покори, смирення, прояву терпіння та любові до Бога і ближніх.

Віктор ОРЛОВСЬКИЙ, студент 1 курсу УУБА

КОЛЯДКИ НА РІЗДВО ХРИСТОВЕ

Нова радість стала, яка не бувала:
Над вертепом зізда ясна світу засіяла.
Де Христос родився, з Діви воплотився,
Як чоловік, пеленам и убого повився.
Ангели співають, славу возвіцають,
Як на небі, так і на землі мир провозгласають.
Давид виграває, в гуслі ударяє,
Мелодійно і предивно Бога вихваляє.
І ми теж співаймо, Христа прославляймо,
Із Марії рожденного смиренно благаймо:
- Просимо Тя, Царю, небесний Владарю,
Даруй літа щасливії сего дому господарю.
Даруй господарю, його господині,
Даруй літа щасливії нашій ненці Україні.
Дай нам мирно жити, Тобі угодити
І з Тобою в царстві Твоім на вік віків жити.

* * *

Ой там на горі церкву будують. Дай йому.
Дай йому. Боже, щастя-здоров'я його дому.
Церкву будують з трьома верхами. Дай йому.
Дай йому. Боже, щастя-здоров'я його дому.
З трьома верхами, з трьома вікнами. Дай йому.
Дай йому, Боже, щастя-здоров'я його дому.
Перше віконце - то ясен місяць. Дай йому.
Дай йому, Боже, щастя-здоров'я його дому.
Друге віконце - то ясне сонце. Дай йому.
Дай йому, Боже, щастя-здоров'я його дому.
Третє віконце - то ясні зорі. Дай йому.
Дай йому, Боже, щастя-здоров'я його дому.

* * *

Добрий вечір тобі, пане господарю, радуйся,
Ой, радуйся, земле, Син Божий народився.
Застеляйте столи, та все килимами, радуйся,
Ой, радуйся, земле, Син Божий народився.
Та кладіть калачі з ярої пшениці, радуйся,
Ой, радуйся, земле, Син Божий народився.
Бо прийдуть до тебе три празники в гості, радуй-
ся,
Ой, радуйся, земле, Син Божий народився.
А перший же празник: Рождество Христове, ра-
дуйся,
Ой, радуйся, земле, Син Божий народився.
А другий же празник: Василя Святого, радуйся,
Ой, радуйся, земле, Син Божий народився.
А третій же празник: Святя Водохреца, радуйся,
Ой, радуйся, земле, Син Божий народився.

* * *

Коляд, коляд, колядниця,
Добра з медом паляниця,
А без меду не така,
Дайте, тітко, пирога.
Як не дасте пирога,
Візьму бика за рога,
Поведу на торжок,
Куплю собі пиріжок.

У Вифлеємі -
В стайні на сні -
Христос родився
Всім на спасіння!
Люди, радійте,
Христа вітайте,
Божому сину
Славу віддайте!
Слава на небі
Богу Святому,
На землі спокій
Роду людському!

* * *

Колядин-дин,
Я, бабусю, один.
Винеси мені пиріжок
Та поклади у мішок
З руками, з ногами,
Щоб бігав за нами.

* * *

Нова рада стала,
Як на небі хвала,
Над вертепом зірка ясна
На весь світ засіяла.
Де Христос родився,
З Діви воплотився,
Вседержитель всього світу
В яслах положився.
Не в гарних палатах,
Не в дорогих шатах,
А у стайні, на сінечку,
При тихих звірятах.
Там Пречиста Мати
Сина пеленала,
Всього світу щастя й долі
У нього благала.
- Просим тебе, Царю,
Небесний Владарю,
Даруй літа щасливії
Сего дому господарю,
Даруй господарю,
Даруй господині,
Даруй літа щасливії
Всій його родині.

* * *

Колядую-дую, Ковбасу чую,
А ще мало, Дайте сало.
Сало велике, Тягну за лико,
Лико порвалось, Сало зосталось.
Добривечір!

Небо і земля (2)
нині торжествують,
Ангели, люди (2)
весело празнують:
Христос родився, Бог воплотився,
Ангели співають, Царя вітають,
Поклін віддають, пастири грають,
"Чудо, чудо!" - повідають!
Во Вифлеємі (2)
весела новина:
Пречиста Діва (2)
породила Сина!
Христос родився, Бог воплотився,
Ангели співають, Царя вітають,
Поклін віддають, пастири грають,
"Чудо, чудо!" - повідають!
Слово Отчеє (2)
взяло на ся тіло:
В темностях земних (2)
Сонце засвітило.
Христос родився, Бог воплотився,
Ангели співають, Царя вітають,
Поклін віддають, пастири грають,
"Чудо, чудо!" - повідають!
Ангели служать (2)
своєму Королю,
І во вертепі (2)
творять його волю.
Христос родився, Бог воплотився,
Ангели співають, Царя вітають,
Поклін віддають, пастири грають,
"Чудо, чудо!" - повідають!
Тріє царі (2)
зі сходу приходять,
Ладан і смирну, (2)
золото приносять,
Христос родився, Бог воплотився,
Ангели співають, Царя вітають,
Поклін віддають, пастири грають,
"Чудо, чудо!" - повідають!
Царю і Богу (2)
теє офірують,
Пастирі людям (2)
все розповідають.
Христос родився, Бог воплотився,
Ангели співають, Царя вітають,
Поклін віддають, пастири грають,
"Чудо, чудо!" - повідають!
І ми рожденну (2)
Богу поклін даймо,
"Слава во вишних" (2)
Йому заспіваймо.
Христос родився, Бог воплотився,
Ангели співають, Царя вітають,
Поклін віддають, пастири грають,
"Чудо, чудо!" - повідають!

Кирило-Мефодіївський листок
№ 9, Жовтень-Листопад 2009 р.
Шеф-редактор:
професор, протоієрей **Віктор БЕДЬ**
Редактор: **Андрій ШУМИЛО**
Художньо-технічна редакція:
Кирило БЕДЬ

Випуск здійснено
в інформаційно-видавничому центрі
Ужгородської Української
Богословської Академії
імені святих Кирила і Мефодія
88000, м. Ужгород, пл. Театральна, 5-7,
e-mail: aau_2006@ukr.net;
тираж 1000 прим.